

Staročimna listina: —
 Celotno leto . . . K 10—
 Pol leta . . . 5—
 Četrt leta . . . 2-50
 Posamezne . . . 1—
Dunaj Avstrije: —
 Celotno leto . . . 15—
Posamezne številke
 10 vinarjev. —

STRAŽA

Načrti ali oznake
 se računajo po 12 urah
 od četrte postavitve: pri
 vsakih oznakah
 — papir —
 „Straža“ izhaja v pos-
 lednjem in petem papirju
 — skupaj se ne vračajo

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Prešerska ulica. 3. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 12.—13. ure dopoldne

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 15. aprila.

Italijansko bojišče.

Dunaj, 15. aprila.

Naši oddelki so vdrl iz tolminskega mostišča v italijansko postojanko pri Čiginju, so premagali posadko in so se vrnili z 12 vjetniki.

Južnovzhodno bojišče.

Zahodno od Korce so iz več krajev pregnali naši oddelki francoske prednje straže.

Vzhodno bojišče.

Nič novega.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 15. aprila.

Francosko bojišče.

Armada skupina prestolonaslednika Ruperta: Pri Dixmude in južno od Yperna od časa do časa živahno topovsko delovanje. Na bojišču Arrasa je prišlo le do majhnih bojev, ki so bili za sovražnika izgube polni, ker smo našo bojno črto premaknili. Od nižine Scarpe notri do železnice Arras—Cambrai so se vršili včeraj predpoldne hudi boji. V gostih vrstah so opetovano napadale angleške divizije. A vselej so bile z velikimi izgubami odbite. Razven velikih žrtev je sovražnik v protisunkih izgubil 300 vjetih in 20 strojnih pušk.

Armada nemškega prestolonaslednika: Od Soissons do Reimsa in v zahodni Champagni se artilerijska bitka nadaljuje. Ogenj težkih francoskih topov je v Laonu porušil več poslopij.

Armada generala-feldmaršala Alberta vrttembergškega: Samo na nekaterih odsekih živahen topovski ogenj. V naših podvzetjih na severno-vzhodni fronti Verduna in pri Ban de Sapt v Vogezih smo napravili plen in vjeli nekaj sovražnikov. V Artoisu, ob reki Aisne, v Champagni in južno od Vogezov živahno delovanje zrakoplovcev.

Vzhodno bojišče.

Položaj se ni spremenil.

Macedonsko bojišče.

Razven topovskega ognja ob kolenu reke Črne nobenih bistvenih dogodkov.

Naš cesar za mir

Pisatelj Björn Björnson je bil te dni v Laxenburgu sprejet od cesarja Karla v avdijenci. Pisatelj se je napram poročevalcu lista „Az Est“ sledeče izjavil:

Govoril sem že z raznimi kronanimi knezi, a vendar še nikdar ne s takim kraljem, kakor je Vaš. Kralj Karel je govoril z največjo odkritostjo in presenečen sem bil, kako trdno koraka on proti svojemu cilju, kako vse ve in kako jasno sodi, kako delaven in živahen je in koliko mlade sile je v njem.

Kar je rekel kralj, seveda ne smem izdati, to pa, kar on hoče, lahko povem: Mir. Sedaj mir, pozneje pa še mnogo drugega, samo velikega in dobrega. Eno njegovo izjavo pa Vam moram naznaniti. Cesar je rekel: „Sam sem bil zunaj v strelskem jarku, ko je nek vojak dobil strel v trebuh in se je krvav zgrudil. Vem, kaj je vojska, vem, kako strašna je. Torej vem, kaj pomeni mir. Mir, to je, kar jaz hočem!“

Mirovni predlog sv. Očeta.

Lugano, 14. aprila.

Po poročilih rimskih listov bo papež v bližnjih

dneh nastopil z novim mirovnim načrtom, ki bo zelo podrobno izdelan ter bo pripravil tla za mirovna pogajanja.

(Uradno še ta vest do danes ni potrjena. Gotovo pa je, da se sv. Oče silno trudi za mir.)

Drugi glasovi.

Gradec, 14. aprila.

Odkar imajo Nemci svoj velikonočni program, je od dobe do dobe nastal v časopisju glasen krik, češ, sedaj bodo nemške zahteve uresničene. Itok je pretekel, napoved se ni uresničila in potem se je razglašal zopet nov dan, ko bodo zaželeni okroaji zagledali beli dan. Tako je šlo do letošnje velike noči. Med tem so stopili češki in jugoslovanski politiki iz rezerve in zdaj se čujejo tudi še drugi glasovi.

Današnji „Grazer Volksblatt“ dne 14. aprila t. l. piše:

„Kakor se „Prager Tagblatt“ iz Dunaja poroča, je vlada opustila misel, da bi poslanski zbornici oktobrila nov poslovni red, temveč s § 14 uveljavila načrt, ki so ga parlamentarne stranke sprejele pred sklepom zasedanja leta 1914. Od drugih oktroajev, ki jih zahteva nemški nacionalverband, se bo prihodnje tedne razglasila razdelitev okrožij na Češkem. O nemškem državnem jeziku bo parlament sam odločeval, do čim se bo odcepitev Galicije še nadalje odgodila.“

Današnja „Tagespost“ dne 14. aprila t. l. pa piše:

„Ostane torej vprašanje, ali bo vlada potrebne zakonske načrte iz lastne moči razglasila ali pa še jih prej predložila državnemu zboru v posvetovanje. Toda jasno je, da se mora vsaj poslovni red oktroirati, ker posvetovanje ni mogoče, ako se prej ne uredi dosedanja parlamentarna zmešnjava. To je jasno kot solnce in enake izjave srečavamo tudi v uradnih in poluradnih vladinih izjavah. Kar pa se tiče drugih odločb o državnem jeziku, o razdelitvi čeških okrožij, o upravni reformi, o omejitvi § 14, tukaj se bo moralo v vsakem posameznem slučaju prevdāriti, ali bi bil parlamentarnim potrebam bolj prikladen oktroaj ali pa parlamentarno posvetovanje.“

Ko človek čita te stavke, še mora enkrat pogledati na naslovno stran, ali je to res „Tagespost“ in „Volksblatt.“ Zdi se, kakor da bi čital Vašo „Stražo“, katero tudi graški Slovenci brez razlike strankarskega mišljenja čislajo in radi čitajo.

Zahteve koroških Vsenemcev.

Celovec, 11. aprila.

Zastopniki nemškega naroda, zadnji čas objavljajo svoje zahteve, ki so druga drugi do pičice enake in se ponavljajo v vsemogočih varijantah. Zato ni čudno, da se je oglašil zopet tudi voditelj koroških Vsenemcev, dr. Angerer, zvest svojji, že dne 8. januarja izraženi zahtevi, da je treba „po vsem nemškem delu Avstrije do zadnje vasi razvneti praviti petičijski vihar.“

Sklicaj se odborovo sejo društva Vsenemcev na Koroškem, da zopet urbi et orbi „v imenu nemškega naroda“ stavi že znane, od nemških strank zahtevane predpogoje za sklicanje parlamenta. V sedaj objavljeni izjavi pravi, da prebivalstvo z upolnim hrepenenjem in z vedno večjo nestrpljivostjo pričakuje od odgovornih mož za blagor države in njenih narodov odločilni čin. Nemški narod hoče imeti v državi red in protestira zoper poslance, ki motijo te-

žko doseženo edinost, kakor dr. Steinwender, ki se je v „Tagesposti“ oglašil za sklicanje parlamenta brez poprejšnje izvedbe kot potrebnih namišljenih predpogojev.

Red v državi pa hoče napraviti dr. Angerer po poročilu „Freie Stimmen“ z dne 11. t. m. takole:

1. Predpogoj za preureditev ustave in uprave je izvedba temeljnih zahtev v nemškem velikonočnem programu iz leta 1916.

2. Postavodajna pravica se naj deželni zborom odvzame in pridrži državnemu zboru, deželno zastopstvo pa naj ima „pravico delati sklepe“ in se naj po pruskem vzorcu organično združi z državnim deželnim uradom.

3. Na polju uprave se naj sedanja draga in nepraktična dvojna uprava — državna in avtonomna — nadomesti z enotno, tako, da se samouprava organično pridruži državni upravi v smislu „mešanege sistema.“ Deželni odbor se pridene kot samoupravni organ državnemu uradu (namestništvu, deželni vladi), da v bodoče ne bo en organ brez drugega izvrševal uprave.

4. Kot najsposobnejše upravne enote za upravo se naj napravijo okrožja, v katerih naj bosta prideljena državni okrožni upravni oblasti (okrajnemu glavarstvu) okrožni zastop in okrožni odbor kakor deželni zastop in deželni odbor državnemu deželnemu uradu. Okrožja naj se tam, kjer je treba, kakor na Češkem, napravijo po narodnostih. Združenje vseh istonarodnih okrožij v avtonomni narod pa je ravno tako zavreči, kakor teritorialno avtonomijo, ker cilj razvoju ni zvezna država, ampak le enotna država z nemško državno mislijo.

5. Samouprava občin, zlasti mest, se naj održi (avtonomija mest).

Poročilo pravi, da so izvajanja dr. Angererja bila sprejeta s splošnim odobravanjem.

Da tak program za avstrijske Slovence ni sprejemljiv, ni treba še dokazati; saj ni v bistvu ničesar drugega, kakor izvedba znanih nemških predpogojev, kakor si jih predstavlja dr. Angerer v podrobnosti: Uveljavljenje nemškega državnega jezika in jezikovna okrožja za Češko — na alpske dežele dr. Angerer kajpada ne misli — ki pa se ne smejo po narodnosti združiti v narodno celoto, da bi bile nemške narodnosti še bolj razdeljene kakor zdaj po deželah in bi jim bila tako odvzeta podlaga za narodni razvoj, nemški narod pa bi imel po celi državi svojo narodno — državno — avtonomijo, tudi tam, kjer jih ni. To pomeni novo stopnjevanje nemških zahtev!

Princ Friderik Schwarzenberg načelnik desnice.

Desnica v gosposki zbornici bo, kakor poročajo različni listi, izvolila za načelnika princa Schwarzenberga. Princ Schwarzenberg je znan češki rodo-ljub. V vročem volilnem boju leta 1901 je iztrgal Nemcem budjeviški državnozbornski mandat. Princ je voditelj tiste skupine češkega fevdalnega plemstva, ki je iz taktičnih ozirnov nastopila proti znani izjavi grofa Clam-Martineca o češki politiki.

Agitacija proti desnici v gosposki zbornici se bo sedaj brezdvomno nadaljevala še z večjo silo kot se je vršilo to dosedaj. Agitacija gre v tem smislu, da se vsi desničarji, ki niso slovanskega pokolenja, pridružijo sredini, v kateri sedijo sedaj večinoma liberalni birokrati. Sredina bi naj postala najmočnejša in najagilnejša stranka v gosposki zbornici, ki bi naj prevzela vodstvo zbornice, katero je dosedaj iz različnih razlogov posedovala desnica. Nova imenovanja bodo baje močno okrepila sredino, kar bo desnica smatrala kot odgovor, da se je iztrgala vodstvu

Clam-Martiniča. Sredini se baje namerava pridružiti tudi nekaj slovanskih desničarjev, ki so se svojemu narodnemu mišljenju izneverili. Navajajo se imena, ki se nam zdijo naravnost neverjetna.

Iz tega sledi za nas dvojno: Stranke v gospodski zbornici se bodo začele diferencirati tudi po narodnosti. Odstotek slovanskih članov je tako majhen, da moremo avstrijski Slovani v tem procesu le pridobiti. Ali ni n. pr. naravnost neverjetno, da Slovenci nimamo razven škofov sedaj nobenega moža v gosposki zbornici.

Drugič: Čim več se sedaj govori o gosposki zbornici, tem bolj se bo zadržalo v ljudsko prepričanje, da je treba tudi gosposko zbornico reformirati v demokratičnem smislu. Ko slišimo pruskega kralja govoriti o ustavnih spremembah na Pruskem, je za vsakega Avstrijca jasno, da se mora tudi naša gosposka zbornica rednim, parlamentarnim potom reformirati ter se odpreti za vse narode in vse stanovce.

Novi vojni minister.

Cesar je namesto odstopivšega generala Krobatina imenoval generala pehote Rudolfa Stöger-Steiner pl. Steinstätten za skupnega vojnega ministra.

Novi vojni minister je rodom Stajerc. Rojen je bil leta 1861 v Perneggu na Srednjem Stajerskem. V Gradcu je študiral spodnjo gimnazijo in se potem posvetil vojaškemu poklicu. General Stöger slovi kot priznan strokovnjak v mnogih vojaških tehničnih stvareh in kot izborni vojskovodja. Ob začetku vojne se je udeleževal zmagovitega prodiranja v južno Poljsko. Ko je Italija napovedala Avstriji vojsko, je general Stöger prevzel poveljstvo nekega armadnega zbora ob Soči in je odbil s svojimi četami mnogo sovražnih navalov.

Avstrija za mir z Rusijo.

Avstrija je na izjavo ruske začasne vlade, da si Rusija ne želi podjarmiti tujih narodov in tudi ne zasesti tujega ozemlja, dala dne 14. aprila sledeči odgovor:

Vlada avstro-ogrske države je dobila na znanje izjavo začasne ruske vlade, ki je bila objavljena dne 11. aprila t. l. Iz te izjave je vlada avstro-ogrske države spoznala, da Rusija nima namena, „da bi gospodarila nad drugimi narodi, jim odvzela njihovo narodno dedščino in nasilno zasedla tuje ozemlje, pač pa si želi trajnega miru na podlagi pravice narodov, da si odločajo svojo usodo sami.“

Avstro-ogrska vlada je iz te izjave spoznala, da si začasna ruska vlada želi doseči smoter, ki je enak in se strinja s smotrom, ki ga je avstrijski zunanji minister označil

v svojem intervjuu dne 31. marca t. l. kot cilj avstro-ogrske vlade. Potemtakem se sme smatrati kot ugotovljeno, da si želita avstro-ogrska vlada in začasna ruska vlada na enak način miru, ki bi bil časten za obe državi, miru, ki bi naj, kakor se glasi v mirovni ponudbi Avstro-Ogrske in njenih zaveznic z dne 12. decembra 1916, zagibal obstanek, čast in razvoj vojskujočih se držav. Takrat izrečeno prepričanje zaveznic, da se pravice in utemeljene zahteve zaveznških držav dajo brez ugovora spraviti v soglasje s pravicami in zahtevami drugih narodov, je glasom izjave začasne ruske vlade še tudi danes veljavno in sicer še v večji meri.

Ker je torej jasno predloženo vsemu svetu in posebno narodnostim Rusije, da Rusija ni več prisiljena, da bi se borila za svojo obrambo in za svobodo svojih narodov, pač ne more biti težko ob tej enakosti ciljev zveznih vlad in provizorične ruske vlade, da se najde pot za sporazum in to tem manj, ker Njegovo Veličanstvo cesar avstrijski in apostolski kralj ogrski sporazumno z zveznimi vladarji goji željo, da bi v bodoče živel v miru in prijateljstvu z ruskim narodom, zasiguranim in zadovoljnim s svojimi notranjimi in zunanjimi življenjskimi pogoji.

Mirovno gibanje.

Za korak bliže miru.

Iz Berolina poročajo dne 13. aprila, da se v tamošnjih političnih krogih z izrednim zanimanjem razpravlja o mirovnem gibanju, ki se pojavlja v Rusiji v vedno večji meri. „Tajiti se ne da“, tako pravi berlinsko poročilo, „da se je glede zbližanja osrednjih držav z Rusijo napravil zopet korak naprej. V novem programu ruske vlade označeni mirovni cilji in program avstrijskega zunanjega ministra grofa Černina, lahko omogočijo sporazum. Gotovo je, da je ruska delavska stranka zelo naklonjena mirovni misli, ki se ne da zatreti z nasilnimi odredbami, ki jih skupno izdajata Anglija in začasna ruska vlada. Gotovo pa je, da se je na potu, ki vodi do miru, res prišlo za korak naprej.“

Voditelj ruskih socialistov o miru.

V Tavriški palači v Petrogradu je voditelj ruskih delavcev poslanec Čejdže ob priliki otvoritve kongresa zastopnikov zemstev, vojaštva in delavstva imel govor, v katerem je poudarjal: Prišel je trenutek, ko si morajo narodi sami rešiti vprašanje: Ali vojska ali mir? Reči smem, da se bomo pridružili vsem tistim, ki so za to, da se vse vlade odpovejo

zavzetjem ozemlja in ki so pripravljene, da spreminijo svoje dosedanje pogodbe. V tem smislu moramo delovati, da se vojska čimprej konča.

Pogajanja med nemškimi in ruskimi socialisti.

„Corriere della Sera“ poroča iz Petrograda: Delavski odbor je ustanovil komisijo za zunanje zadeve. Ta komisija je dobila naročilo, naj prične s pogajanjimi z nemškimi socialisti.

Socialist Scheidemann ni bil v Stockholmu.

Listi so poročali, da je voditelj nemških socialistov, Scheidemann odpotoval nedavno v Stockholm, da se pogaja z tamošnjimi socialnimi demokrati glede skupnega nastopa socialistov za mir. Scheidemann pa sedaj, kakor sedaj poročajo iz Berolina naravnost taji, da bi bil v Stockholmu, a neče povedati kraja in namena svoje večdnevne odsotnosti. Scheidemann je rekel, da so najnovejša poročila iz Londona, namreč sklep delavstva in mirovno gibanje v Angliji, nadalje dogodki v Rusiji, vse v zvezi z izjavami grofa Černina in zadnjim govorom drž. kancelarja. Iz vsega tega se vidi, da je prišel trezen razum na površje in da skušamo drug drugega spoznavati. Mir pa smatra Scheidemann le tedaj mogoč, ako bodo na obeh straneh nasilnosti opustili. Zadnje Črninove izjave so zelo razmiseljive.

Samo s Hohencolernci ne!

Angleški list „Daily Chronicle“ izjavlja, da je sedaj, ko je tudi Amerika posegla v svetovni vojni metož, prišel čas za četverosporazum, da se začne pogajati z nemškim narodom, a ne s Hohencolernci.

Amerika v vojski z Nemčijo.

Bolivija proti Nemčiji.

Bazelski listi poročajo: Angliji prijazna „Nova Korespondenca“ poroča iz Rio de Janeira, da bo sledila Bolivija vzgledu Brazilije ter napovedala Nemčiji vojno. Med 50.000 Nemci države Rio Grande vlada veliko vznemirjenje in napetost.

Uruguay in Costarica.

Poročila iz Buenos Airesa pravijo, da je pričela tudi južnoameriška država Uruguay mobilizirati in sicer ob braziljski meji, da tako prepreči, da 5000 Nemcev, ki živijo v državi Rio grande do Sul, ne pride čez mejo. Država Costarica odobruje vojno napoved Severne Amerike Nemčiji in je pripravljena, če potrebno, Združenim državam ponuditi tudi dejansko pomoč.

Razpoloženje v Mehiki.

Svicarska „Agentur Radio“ poroča iz Novega Jorka: Iz Mehike prihajajo vznemirjajoče vesti. Predsednika Carranza se sumi, da goji z Nemčijo tajne zveze.

Novjorški list „Herald“ poroča: Guverner severoameriške države Texas je odredil, naj se takoj internira vse tamošnje mehiške državljane.

Amerika zaplenila 14 avstrijskih ladij.

Kakor poroča list „Petit Parisien“ iz Vašing-

LISTEK.

O starem gradu.

Blizu Novega mesta stoji na višini Stari grad. Od obeh strani ga pozdravljajo vinske gorice, a on zre zamišljeno proti Krki nalik starčku, ki premišlja o davnih dneh. Pod njim žubori starograjski potok in drvi urno svoje valčke majki Krki v naročje. O Starem gradu vedo starejši ljudje mnogo povedati. Takole v jesenskih in zimskih večerih, ko so dnevi že kratki, sedejo domači h kupu koruze in ličajo ali ružijo. Tudi sosedovi dojdejo pomagat, da je malo krajši čas. Oče starček zlezejo z zapečka, roke se jim tresejo, a pomagali bodo vendarle, nekaj že odležejo. Otroci so brž pri njih:

„Oče, nocoj nam boste povedali kaj o Starem gradu.“

„Oj, otročaji, ničesar ne zapomnite, saj sem že povedal, lani sem vam že povedal, ko smo tu koruzo ličkali!“

„Ali, očka, to je že dolgo od takrat, povejte še enkrat!“

Ded vedo, da ne bodo imeli prej miru, da povedo spet in spet, kar so slišali sami praviti nekčaji, ko so bili še tako majhni, kakor so sedaj njih vnuki in vnučice.

Naše kraje je prišel v davnih časih velikan. Nihče ni vedel, kdo je in odkod. Ljudje sami so ga nazivali Samsona. To pa za to, ker je bil velik in

močan, kakor sam svetopisemski Samson. Prebivati ni mogel nikjer, ker je bilo zanj vse premajhno in kadar je legel na kako posteljo, ga je polovico viselo z nje. Nekoč je prišel v kmetško hišo. Ni se pa sklonil, pa je zadel z glavo v strop s tako silo, da bi bilo kmalu po njem.

Sklenil je, da sežida tu v bližini poslopje, ki bo zanj dosti veliko in prostorno. Zbral si je prostor, kjer stoji danes Stari grad.

Najprej je nalomil kamenja. V bližnji vasi Čenčnicah je lomil kar cele skale in jih je metel na izbrani prostor s tako lahkoto, kakor vrže otrok kameneček.

Da bi bil zid trdnjši, je nanosil za malto iz morja morske vode. Ko je imel vse pripravljeno, je začel zidati. Zidal je tako hitro, da je kaj kmalu dozidal ogromno poslopje. Pravijo, da stoji ta zid še danes.

Velikan je potem sameval v mogočni graščini. Nekoč pa je zginil. Nihče ni vedel, kam. V spomin na orjaškega moža so pa naslikali pri vходу na belo grajsko steno velikana, ki drži veliko skalo v roki.

Pod gradom leži široko grajsko polje. Na polju je dolga in široka njiva, ki ji pravijo njiva „Na krivici.“ Zakaj se ta njiva tako imenuje, o tem so tudi pripovedovali moj ded.

Graščak, lastnik Starega gradu, je bil neumljen človek. Kmete, ki so mu morali delati tlako, je mučil kakor živino. Nekoč jih je vpregel v plug in zapodil na to njivo orat. Grajski gospod so se za-

smilili ubogi kmetje, pa je zato lepo prosila moža, naj nikar ne trpinči ubogih ljudi, ker se jim godi krivica. Graščak je slušal svojo ženo, izpustil je uboge kmete in od takrat jih ni več vpregel. Ljudje so pa dali tej njivi ime „Na krivici“, in to ime ima še danes.

Tod skozi so prišli nekoč Turki. S seboj so prinesli veliko dragocenega plena, ki so ga med potom naplenili. Imeli so baje celo zlato tele. Ko so zagledali Stari grad, so zaželeli dobiti še njegovo ime. Zato so grad obkolili in oblegali. Vse dragocenosti, med temi tudi zlato tele, so pa zakopali, da bi jim med bojem kdo česa ne izmaknil.

Grad je branilo debelo in močno zidovje. Za zidom je pa odbijala napade močna grajska posadka. Na vso moč so se Turki trudili, da bi premagali grad, a ni se jim posrečilo. Slednjič so se pa vendarle zagnali še enkrat z vso silo nanj, a izkupili so jo pošteno. Komaj so splezali na zid, že so padali pod meči in sekirami, kakor bilke pod koso. Več kot polovico je bilo pobitih in ranjenih. Oni pa, ki so še ostali, so se pognali v beg.

V silni zmedi so pa Turki pozabili na zaklad, ki so ga bili zakopali. Ostal je v zemlji pod gradom. Marsikdo ga je že trudoma iskal, ali zastonj. Pravijo pa, da Turki še niso pozabili nanj in kadar še enkrat pridejo tod mimo, ga bodo izkopali in vzeli s seboj. Grad pa bodo razdejali tako, da ne bo ostal kamen na kamenu.

Endovik Koželj.

ona, je severoameriška vlada dala zapleniti 14 avstrijskih ladij, ker se je bilo bati, da bi jih avstrijski mornarji razstrelili in bi tako bila okolica teh ladij v nevarnosti.

En milijon Amerikancev za Evropo.

Pariskemu listu „Petit Parisien“ se poroča iz Novega Jorka:

Nabori in vežbanja čet se vršijo z mrzlično naglico. V vseh tovarnah za izdelovanje vojaških potrebščin se dela noč in dan. Zgradili bodo v najkrajšem času 75 novih velikanskih zrakoplovov, kakoršnjih še svet ni videl. Dolgost teh zrakoplovov bo znašala 54 m, širokost 10 m. V teku enega leta mora biti izvežbanih in poslanih v Evropo en milijon mož.

Italijansko bojišče.

Na kraški planoti je bil zadnje dni preteklega tedna živahen topovski boj. Pri Tolminu smo dosegli dne 14. t. m. vspeh nad Italijani.

Zračni napad na Codigoro.

V petek, dne 13. aprila, ob jutranji zori so naša pomorska letala napadla italijanske vodne črpalnice pri mestu Codigoro v Severni Italiji (blizu izliva reke Pad). S težkimi bombami so letala črpalnice večkrat dobro zadela. Vsa letala so se srečno vrnila.

Rusko bojišče.

Na ruski fronti so boji večinoma ponehali. — Četverosporazumovi listi napovedujejo za bližnje dni močno rusko ofenzivo. Kajpada je to angleška želja, za katero pa močna ruska mirovna stranka nima smisla.

Na rumunskem bojišču nič posebnega.

Ruski delavci v najvišjem vojnem svetu.

Začasna ruska vlada je vpoklicala dva člana ruskega delavskega sveta v ruski najvišji vojni svet.

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču se še vedno nadaljuje bitka na črti Arras—St. Quentin. Tudi na črti Soissons—Reims in v zahodnem delu Champagne se vršijo hudi boji. Londonski listi pišejo, da je smatrali boje pri Arrasu le kot predigro za velikopotezno splošno ofenzivo na celi fronti.

60.000 Portugalcev na francoskem bojišču.

Iz Lizbone se poroča: Portugalski finančni minister Alfonso Costa se je v zbornici izjavil, da ima zdaj Portugalska 60.000 mož na francoskem bojišču. Položaj dežele je postal tako ugoden, da bo Portugalska odpošiljala vsak mesec 6000 mož, z vsem potrebnim opremljenih, na francosko bojišče. Portugalske čete so sedaj na ozemlju Arrasa zapletene v hude boje z nemškimi četami.

Sestanki četverosporazumovih ministrov.

V angleškem mestu Folkestone sta se sestala ministrska predsednika Ribot in Lloyd George in sta imela važen političen pomenek. Francoski vojni minister Painleve pa je bil v pondeljek v Londonu, kjer se je posvetoval z ministrskim predsednikom Lloyd George ter ministri lord Derby, lord Carson in generalom Robertsonom. Glede bodočih četverosporazumovih vojnih načrtov se je baje dosegel popolni sporazum. Painleve je na povratku obiskal tudi belgijskega kralja Alberta.

Macedonsko bojišče.

Na celi macedonski fronti so boji zopet oživel. Istotako se tudi v Albaniji opaža živahnejše gibanje čet.

Turška bojišča.

V Mezopotamiji se je baje posrečilo Turkom u-

staviti angleško prodiranje v smeri proti severo-zahodu. — Na kavkaškem bojišču živahni spopadi med turškimi in ruskimi četami južno od mesta Bitlis. — Na ostalih turških bojiščih nobenih važnejših vojnih dogodkov.

Novi boji v Mezopotamiji.

Iz Carigrada se uradno poroča:

Dne 11. aprila so napadle turške čete Angleže severno od Diale v Mezopotamiji (leži severozahodno od Bagdada). Angleške čete so šteje več infanterijskih divizij in eno kavalerijsko divizijo. Angleži so bili poraženi in so se morali umakniti proti severovzhodu. Bojišče je pokrivalo na stotine mrtvih Angležev.

Poostreni podmorski boj.

Meseca marca potopljenih 861.000 ton.

Iz Berolina se uradno poroča, da so P-čolni osrednjih držav meseca marca potopili 435 trgovskih ladij z 861.000 tonami. Samo križarka „Möwe“ je potopila 11 ladij z 49.000 tonami.

Dosedaj potopljenih 1.640.000 ton.

Meseca februarja in marca so P-čolni, kakor poroča berlinski Wolffov urad, potopili 1.640.000 ton, t. j. približno 900 ladij.

Nemci izgubili 6 P-čolnov.

V času od 1. februarja do 1. aprila so Nemci v podmorskem boju izgubili 6 P-čolnov. To število pa so nemške ladjedelnice z novimi P-čolni dobro nadomestile.

Španija na straži.

„Frankfurter Zeitung“ poroča iz Madrida:

Dne 12. aprila se je pod kraljevim predsedstvom vršil ministrski svet, kateri se je pečal z izvanredno važnimi vprašanji. Iz Afrike se je odpoklicalo v Španijo 29.000 mož.

Nova nasilstva proti Grčiji.

Angleško in francosko časopisje priobčuje sledečo izjavo generala Sarraila: „Namesto da bi nas Grčija pri našem podvzetju v Macedoniji podpirala, nam dela razne zapreke. Grški kralj se je znal prav spretno izogniti vsakemu večjemu pritisku od četverosporazumove strani, ker je vedel, da ga je na skri vaj podpiral ruski car Nikolaj. Ruskega carja Nikolaja pa sedaj ni več in bo treba z Grčijo drugače postopati.“ Angleško in francosko časopisje sedaj burno zahteva, da četverosporazum nemudoma odstavi grškega kralja in proglasi Grčijo za ljudovlado, Venizelosa pa za prvega predsednika nove ljudovlade.

Zahteve Poljakov.

Začasni državni svet v Varšavi je storil sledeči sklep: Ugodna rešitev poljskega vprašanja ni več daleč. Rešiti to vprašanje je mogoče samo na ta način, da se ustanovi popolnoma samostojna poljska država. Osrednji velesili Avstrija in Nemčija sta v to že privolili. Nova ruska vlada je pa izdala oklic, v katerem ponuja Poljakom dežele, katerih še niti nima, ter že v naprej pravi, da bi morala biti nova poljska država v vojaškem oziru združena z Rusijo. Ves poljski narod zahteva: Poljsko državo, ki naj bo ustavna monarhija, močno vlado in številno armado. Edino lastna armada bi bila za Poljake porok, da so v resnici neodvisni.

Politične vesti.

Ceški klub. Predsedstvo in parlamentarna komisija Češkega kluba je imela dne 13. in 14. aprila več sej, v katerih se je razpravljalo o ruski revoluciji in njenih nasledkih. Češka Zveza zahteva, da se tudi v Avstriji misel, ali se naj parlament preustroji v demokratičnem smislu in da se ustava preustroji tako, da si bodo naroči sami določevali o svoji usodi, reši kot najvažnejše in najnujnejše vprašanje. Češka Zveza je prepričana, da bo delo države na podlagi teh načel dalo vsem narodom narodno in socialno pravičnost. Da se to doseže, se ne sme vladna vezati na nobeno stranko in mora biti v narodnem oziru popolnoma nepristranska ter da je brez oziroma na mnenje kake stranke pripravljena pripraviti tla za delovanje državnega zbora, ako pota za resno delo ne bodo zastavljena z enostranskim postopanjem na polju narodne politike. Češka Zveza

priznava potrebo sporazumljenja med narodi in je v tem oziru pripravljena ustavnim potom storiti vse potrebno. V tem vidi Češka Zveza najboljšo jamstvo za sporazum med narodi in možnost sodelovanja vseh narodov pri rešitvi političnih in gospodarskih vprašanj, ki čakajo Avstrijo.

Volilna pravica v dunajski občinski svet se razširi. V seji dunajskega mestnega sveta dne 13. aprila so socialdemokratski občinski svetniki vložili predlog, da se naj volilna pravica za mestni svet razširi in naj tudi ženske dobijo aktivno in pasivno volilno pravico. Župan dr. Weißkirchner je izjavil, da priznava, naj se da vsem, ki so se v sedanji vojski junaško borili za domovino, z razširjeno volilno pravico večji vpliv na mestno upravo. Župan je že naročil magistratu, naj izdela novo volilno predlogo za mestni svet. Pri tem se mora upoštevati tudi vprašanje ženske volilne pravice. Nato se je izvolil odsek 24 članov, ki bo celo važno zadevo natančno pretresoval.

Cesarska dvojica v Budimpešti. Dne 13. aprila sta dospela cesar Karel in cesarica Cita v Budimpešto, kjer sta ostala dva dni. Nastanila sta se v kraljevem gradu. Grof Tisza se je peljal cesarski dvojici nasproti do Požuna in se je v dvornem vlaku pripeljal v Budimpešto. V kraljevem gradu je bil grof Tisza sprejet od cesarja v daljši zasebni avdienci. Dne 15. t. m. se je cesarska dvojica vrnila na Dunaj.

Razburjenje v ogrski opoziciji. Ogrska opozicija je hudo vznemirjena, ker je Tisza na njihove burne klice za splošno in enako volilno pravico odgovoril s tem, da je potegnil kraljev reskript iz žepa in zbornico odgodil. Grof Andrassy pravi v listu „Pesti Hirlap“, da opozicija ne bo več dovolila mirnega zborovanja, dokler bo Tisza ministrski predsednik. Pri vseh teh napadih pa je treba vedno pomisliti, da ima Tisza za seboj enotno stranko, ki ima v zbornici dvetretjinsko večino.

Ogrska opozicija odločno nastopa proti večini. Dne 14. aprila so se zbrali voditelji ogrske opozicije pri grofu Andrassyju in so sklenili, da nočejo s sedanjo vlado v nobenem vprašanju, naj si bo politično ali družabno, več sodelovati. Opozicija odklanja tudi svoje sodelovanje pri vojnih dobrodelnih društvih. Voditelji so pismeno naznanili Tiszi svoje sklepe. Naznanili so mu tudi, da se ne udeležijo seje vojnega dobrodelnega odbora, ki se je vršila dne 14. aprila pod predsedstvom kraljice Cite. Svoje vzroke so naznanili cesarju, ko se je mudil v Budimpešti. Od Karolyjeve skupine naznanjenega shoda za splošno volilno pravico, ki bi se naj vršil dne 29. aprila na trgu pred državno-zborsko palačo v Budimpešti, mestni načelnik ni vzel na znanje.

Poglavje o patriotičnem delovanju nekaterih veleindustrijalnih družb. Češki listi poročajo po „Spravnem Obzoru“, da je znana „praška železarska družba“, katere predsednik je vsemogočni nemški radikalec in velepatriotični (v besedah) finančni magnat Kestranek, vložila pritožbo proti sklepom 3 čeških okrajnih zastopov, v katerih ozemlju ima svoja podjetja. Ti okrajni zastopi (Slany, Unhošt in Horelice) so sklenili podpisati do 300.000 K vojnega posojila. Vsi davkoplačevalci so bili s tem zadovoljni, te „železarsko društvo“, ki je napravilo v vojni že nešteto milijonov profita, ne. Gospod Kestranek je vložil pritožbo na upravno sodišče, kjer je seveda pogorel. Praški „Venkov“ pravi: To dejstvo je naravnost nezaslišno! Ljudje, ki se vedno igrajo patrijote, ki prinašajo svoj avstrijski patriotizem vedno na javni trg ter se čisto obregajo ob češki narod, ti ljudje iz nizkotnih ozirov branijo podpisovati vojna posojila! Komentarjev ni treba. Stvar govori sama za sebe — oziroma naravnost kriči.

Senzacionalni veleizdajniški proces — proti dvema prelatom v Rimu. V Rimu je pričel pred vojno sodni veleizdajniški proces proti štirim publicistom in prelatom Gerlachu in Ambrigtetiju. Javnost je pri procesu izključena. Trajal bo najbrž 14 dni. Za priče so poklicani Vanutelli, Bisletti, Vico, dalje grof Pecci, nečak Leona XIII., kontre-admiral Della Chiesa, brat sedanjega papeža, več poslancev in visokih uradnikov ter publicistov.

Tedenske novice.

Castikraja naši škofiji. Čeprav se je v naši

lavantski škofiji ravnokar z zelo lepim uspehom — posebno v sorazmerju s sekovsko škofijo — završilo zbiranje darov za uboge družine, posebno v industrijskih krajih, prinaša kljub temu današnja „Monstagszeitung“ nesramen napad na naše škofljane, češ da plavamo v izobilju, in da

z napetostjo pričakuje, kdaj bo škof v naši škofiji odredil nabiranje milih darov. To je krasna zahvala našim škofljanom za njih darove! Tudi cenzura ima svojo krivdo zraven, ker pripušča, da se meče blato na pošteno ljudstvo, ki je ravnokar v obilni meri izvršilo darovanje za uboge! C. kr. namestnik, ki je na Štajerskem šef te cenzure, bi že tudi lahko naredil red.

Poziv. Ker se morda bliža sklicanje državnega zbora, prosim v soglasju svojimi tovariši vse one nedolžne žrtve, ki so bili zaprti leta 1914, da masebno izročijo vse gradivo, zanesljive in le resnične podatke. Dr. Karl Verstovšek, poslanec in dež. odbornik.

Visoko odlikovanje kardinala Piffila. Cesar je podelil dunajskemu kardinalu-nadškofu dr. Pifilu zašlužni križec Rdečega križa z vojnim okrasom.

† Nuncij Averza. Monakovski nuncij monsignor Averza je dne 13. aprila v Monakovem umrl za vnetjem slepiča. Rajni cerkveni dostojanstvenik je bil rojen leta 1862 v Neapolju. Nekaj časa je služboval tudi pri nuncijaturi na Dunaju.

Dr. Anton Zdešar se vrnil iz vjetništva. Dr. Anton Zdešar, misijonar v Gradcu, ki je prišel v začetku vojske v francosko vjetništvo, je bil izmenjan in se vrne v kratkem nazaj v Gradec. Dr. Zdešar se že nahaja na avstrijskih tleh.

Smrt. V St. Janžu na Dr. polju je bila v nedeljo, dne 15. aprila, pokopana 88letna Agata Škorjanc, mati č. g. župnika Matija Škorjanc. Svetila blagi pokojnici večna luč!

Okoli 700.000 K za dijake. V Splitu v Dalmaciji je umrl te dni nekdanji odvetnik dr. Joso Dimitrovič. Kot odvetnik je bil na glasu in je prihranil lepo imetje. A tudi po očetu je podedoval precej. Vse — okoli 700.000 K — razun nekaj malih legatov, je zapustil za stipendije dijakom. Tako si je pokojnik, ki v javnem življenju ni stopal v ospredje, postavil najlepši spomenik.

Cesko „Narodni divadlo“ na fronti. Na povabilo vojaških oblasti priredi praško „narodno gledališče“ vrsto predstav na raznih krajih bojne fronte. Igrale se bodo tri veselice in sicer: Stolbovo „Vodno društvo“, Stechovo „Tretje zvonjenje“ in Svobodov „Popek.“ — Da Slovenci ravno med vojsko nimamo gledališča, ko je Ljubljana tako obiskana od vseh avstrijskih narodnosti in bi jim lahko pokazala tudi naše delo na dramatičnem polju, je velika pomanjkljivost, katere je krivo nerazumevanje kulturnih nalog slovenskega naroda. Mnogi si za to ne morejo misliti, da bi sodilo vseučilišče v omejene razmere kranjske prestolnice.

Iz južne železnice. Adjunkt Anton Nejedli je premeščen iz Hrastnika v Ljubljano; pristav Janez Gulč iz Breznega v Prevalje; pristav Gabrijel Pirkmaier iz Hrastnika v Stübing in pristav Maksimil. Kokol iz Klausena v Hrastnik.

Pokopališče iz dobe preseljevanja narodov. Na vojaškem vežbališču pri Debrečinu na Ogrskem so imeli vojaki razne vaje. Pri kopanju strelskih jarkov so trčili na lonce, našli orožje, orodje, veliko raznega nakita itd. Iz dobe preseljevanja narodov. Poklicani starinoslovci so dognali, da se je nahajala na tem prostoru večja naselbina in da so tam na pokopališču iz dobe preseljevanja narodov. Najdene tvarine so v zgodovinskem oziru velevažnega pomena. Kopanje strelskih jarkov na omenjenem prostoru je bilo takoj ustavljeno.

Gospodarske novice.

Rekviriranje v Celju. Iz Celja se nam piše: Te dni se bo vršilo še eno rekviriranje krompirja. Po kakem ključu, ne moremo izvedeti. Menda se bo istotako rekviriralo po drugih glavarstvih. Dolžnost vlade je, da naznani tudi kmetu ključ, po katerem se bo odvezalo. Tudi kmet ima pravico, vedeti za ključ in ne samo isti, ki odjema. Po postavi z dne 4. avgusta 1916, § 4, točka 5, 6, se mora posestniku toliko pustiti, kar rabi za svojo hrano, za kladjo in za seme. Druge postavbe od istega časa ni.

Vitez Rošmanit pl. Florstein priobčuje v „Štajercu“ članek, v katerem poziva kmetovalce, naj sadijo živila in zopet živila za potrebščino splošnosti. Tako je prav! Mi poznamo v mariborski okolici graščaka, ki je svoje gospodarstvo skoro popolnoma uredil na živinorejo, ker se živinoreja bolj izplača, in ki celo za svoje lastno gospodarstvo potrebuje — krušne karte. Ako vitez Florstein pozna tega graščaka, naj ga lepo pozdravi ter mu tudi pove, da bi

bilo zelo poučno, v „Štajercu“ objaviti, koliko živine se je že pri dotičnem graščaku do sedaj rekviriralo. Kmetje, tudi „Štajerčevi“, so se že marsikaj naučili ter tudi tako statistiko radi čitajo.

Spomladansko delo. Ministrska naredba naroča žetvenim komisijam, da naj k delu posebno pri-tegnejo osebe, ki uživajo državno vzdrževalnino. Z vso ostrostjo morajo nastopiti proti takim teh oseb, ki se branijo dela. Vsled mezde pa se tem osebam ne sme vzeti ali znižati državna vzdrževalnina. Komisije naj strogo pazijo, da res delajo na polju črno-vojniki, ki so na dopustu ali oproščeni za kmetško delo. Ko končajo svoje delo, naj pomagajo soseedom. Komisija naj pravočasno naznani občini vsa zemljišča, katerih posestniki ne morejo obdelati. Občina sme zahtevati, da se ji iz donosa povrnejo zgolj dejanski stroški. Če ni dovolj prostovoljnih delavskih sil, naj jih nakaže komisija in sicer najprvo za zemljišča vpoklicanih. Komisija lahko nakaže vprežno živino, ko je doma odpravila potrebno delo in sicer potrebnim brezplačno. Okrajno glavarstvo lahko odkaže vprežno živino brezplačno tuji občini.

Mlini za olje zopet odprti. Kakor smo že poročali, je vlada dala mline za olje zapreti. Več tednov so mlinarji in posestniki zaman čakali, da se mlini odprejo. Za stvar so se zavzeli poslanci Slov. Kmetске Zveze in so posredovali pri ministrstvu na Dunaju in pri cesarskem namestniku grofu Claryju. V soboto, dne 14. aprila, je cesarska namestnija brzojavno sporočila, da se naj mlini za olje takoj odprejo.

Do nove žetve preskrbljeni. Na Dunaju so se dne 12. in 13. aprila pod predsedstvom zunanjega ministra grofa Černina vršila posvetovanja zastopnikov Avstrije in Nemčije glede preskrbe z živili. Posvetovanja so privedla do popolnega sporazuma glede prehranjevalnega vprašanja. Ta sporazum nam daje jamstvo, da so potrebe obeh držav glede živil do nove žetve popolnoma krite.

10 čeških pivovarn — ustavilo obrat. V mesecu marcu je 10 čeških pivovarn ustavilo obrat, med temi veliki pivovarni v Taboru in v Trutnovem.

Reja prascev. „Domoljub“ piše: Omenili smo že, da so v Nemčiji že znižali cene prašičev. Pri nas nam je pričakovati tudi znatnega znižanja prašičjih cen, na kar opozarjamo. Kdor ima že debele prašiče, stori modro, če jih proda, da ne bo oškodovan. Ne kupuj predrago mladčev, ker drugače še svojega denarja ne boš nazaj dobil. — S tem pa ni rečeno, da bi opustili rejo prašičev. Ravno nasprotno naj se zgodi! Imeti jih moramo, kolikor največ mogoče, ker se v sedanjih časih ravno mast najbolj potrebuje in bo še vedno boljše prašiče rediti kakor žito prodajati.

Zopetno zvišanje cen za mleko na Gornje-Štajerskem. Štajersko cesarsko namestništvo razglasa: Izvanredno velike so težkoče, s katerimi se mora boriti naša živinoreja. Visoke cene za krmo, za močna krmila in pomanjkanje delavcev zahtevajo, da se zvišajo cene za mleko od 46 na 56 v za 1 liter in sicer za mleko, ki ga prinese prodajalec sam na prodaj; za 1 liter mleka v hlevu se pa zviša cena od 30 na 40 v. To zvišanje cen je veljavno samo za Gornje- in Srednje-Štajersko. Tako namestniška naredba. — Zakaj je zvišanje cen za mleko veljavno samo le za Gornji- in Srednji Štajer, nam je popolnoma nerazumljivo, kajti nič manj kakor Gornji in Srednji Štajer občutimo tudi mi na Slovenskem Štajerskem draginjo in pomanjkanje krme, kakor tudi pomanjkanje delavskih moči.

Dober lep za muhe. V prsteni posodi raztopi in zmešaj 150 g kolofonije, 100 g lanenega olja in 10 g voska. Posodo postavi na ogel ognjišča, pri zaprti luknji. Ko se je ohladilo, kar potrebuje več ur, namaži lep na papir. Najboljši je, če je tako gost, da se vleče od žlice.

Razne novice.

Nesreča na Donavi. Pri nesreči ladje „Zrnjski“, o kateri smo zadnjič poročali, je prišlo ob življenje 55 oseb.

Strašna nesreča je zadela dne 11. t. m. zvečer družino Lahovo, po domače Mežnarjevo v Podskrajniku pri Cerknici na Kranjskem. Namlajši sin je našel ročno granato, ki jo je skrivaj prinesel domov. Eksplozirala mu je v roki, ubila njega na mestu, dve sestrin in mater pa težko ranila, tako da sta mati in ena sestra umrli v kratkem času, druga sestra pa čez kake štiri ure. Torej štiri mrličji iz ene družine naenkrat!

Prisega pri Kitajcih. Kitajec se sodnje zelo boji, najbrže radi tega, ker se njegovi sodniki radi puste podkupiti. Čudna je kitajska prisega pred tujim sodiščem. Priči pokažejo s kitajščino popisani papir, mu ga prečitajo in potem zažgo na sveči. Kitajec se mora skloniti nad goreči papir in pri tem priseči, da je vse, kar je govoril, resnica, čista in sveta resnica, in če ni resnično njegovo izvajanje, naj živ zgori, kakor je zgorel sveti zvitek pred njim.

Dober odgovor. V sedemletni vojski so oblegali Francozi mesto Göttingen. Poveljnik je poslal odpo-

slanca k rektorju na univerzo s prošnjo, naj vpliva na posadko, da se vda, sicer bodo njegove čete mesto izstradale. Navihani profesor Kastner je odgovoril, da nima vzroka, mešati se v tuje zadeve. „To je stvar mestnega poveljnika, kar se pa tiče izstradanja, me grožnja nič ne oplašči: kot izredni profesor sem bil pet let v Lipskem in se tam naučil zelo temeljito lakote in gladu.“

Odkod ime „komis“? Ko je Wallenstein prodiral proti Stralsundu, je ostalo nekaj čet v Marki, in katerim bi morali zasedeni kraji preskrbeti kruha. Ker to ni bilo mogoče, so prisilili sosednja mesta in vasi, da so vposlala žita. Posebna komisija je morala razdeliti ukaze in peči kruh, ki so ga imenovali „komisijski kruh.“ Sešasoma je nastala potem beseda „komis.“

Dopisi.

Maribor. Mestni prehranjevalni urad naznaja, da je dobil zadostno množino semenskega krompirja za stranke, ki so svojčas javile, koliko množino semenskega krompirja potrebujejo za seme in sicer za zemljišča, ki se nahajajo v mestnem okolišu. Cena za semenski krompir znaša 20 vin. za 1 kg. Krompir se dobiva na Rotovškem trgu št. 9. Ako bo kaj semenskega krompirja preostalo, ga bodo dobile druge stranke, ki svojčas niso priglasile nobene množine semenskega krompirja.

Spielfeld. Dne 8. maja je tukaj sv. birma, dne 9. maja pa v sosednji Gomilici.

Radgona. V tukašnji vojaški bolnišnici se nahajata dva vojaka, ki sta zbolela na osepnicah.

Juršinci. Tukaj je umrl trgovec in posestnik Janez Toplak, star 39 let N. p. v m.!

Sv. Lovrenc v Slov. gor. Dne 2. aprila je umrla po dolgotrajni mučni bolezni Marija Gomilšek, rojena Toš, bivša veleposestnica v Gerlincih, v visoki starosti 86 let. Rajnka je bila skrbna gospodinja, dobra mati in občesposlovana žena. Pogreb se je vršil dne 4. aprila; udeležilo se ga je veliko število prijateljev, znancev, sorodnikov in drugih faranov. G. župnik je imel ganljiv nagrobni govor. Rajnka naj v miru počiva! Lahka ji zemlja!

Celje. Vodja tukašnje davkarije, davčni upravitelj Viljem Klemenčič, je bil odlikovan z veliko častno diplomom za zasluge za vojno botrinstvo.

St. Pavel pri Preboldu. Naše Izobraževalno društvo je vsled vojne gospodarske krize napravilo zbirko prostovoljnih donoskov v kritje tekočih stroškov pri vzdrževanju Društvenega doma. Zbirka se je zbog požrtvovalnosti vrlih naših šentpavelčanov kakor tudi drugih prijateljev našega Društvenega doma dobro obnesla. Ker radi pomanjkanja prostora ni mogoče vseh dobrotnikov navesti imenom, nam p. n. daritelji naj ne zamerijo, če se jim vodstvo Izobraževalnega društva vsem skupaj tem potom najtopleje zahvaljuje za njih radodarnost ter ob enem dostavlja prisrčno prošnjo, naj nam ostanejo naklonjeni i naprej. — Posebna zahvala gre tudi marljivim dekletom za izredno enerzijsko, s katero so se lotile in dovršile domoljubno zbirko. Njih imena so sledeča: Lina Krašovec, Marekna Blumer, Franciška Šošter, Marija Kunst, Julijana Ocvirk, Mihael Vurkelo, Pavla Kos, Jožefa Matko in Justa Vedenik.

Nove šmarnice za l. 1917 pod imenom „Kraljica vic“ so ravnokar dotiskane v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Spisal jih je vlč. g. Pankracij Gregor, župnik pri Sv. Vencslu. Isti pisatelj je bil spisal šmarnice „Novi majnik“ za leto 1915, ki so bile tako zanimive, da so bile popolnoma razprodane v enem tednu in jih na stotine naročnikov niti več dobiti ni moglo. Letos se nam opisuje v šmarnicah Marija kot Kraljica vic, ki kot dobra mati obrača svojo pozornost na trpeče duše v vicah. Res ni primernejšega predmeta za letošnji majnik, kot je Marija, Kraljica in Pomočnica vernih duš v vicah. Ni je skoraj hiše, ki bi ne obkokovala smrti enega ali drugega svojih domačih, ki so žrtvovali v tej grozni vojski svoje življenje za stiskano domovino. Za svojega cesarja preli je svojo kri ali dobri oče, ali poštini sin, ali pa zvest prijatelj. Preselili so se v večnost. Domači žalujejo za njimi, dobri otroci obkokujejo smrt dragega očeta, zveste žene tarnajo za svojimi možji, blage sestrice prelivajo bridke solze za svojimi brati. Pa to žalovanje ne zadostuje. Ako smo padle junake res ljubili iz srca, potem jih ne smemo pozabiti, ko so se ločili od nas in še mogoče trpijo časne kazni v vicah. Hiteti jim moramo na pomoč s svojimi molitvami in dobrimi deli, priporočati jih moramo Mariji, Kraljici vic, da jim pride na pomoč in jih reši iz trpljenja v vicah ter preseli njihove duše v nebeško slavo. In letošnje šmarnice nam živo opisujejo vice in trpljenje v vicah ter Marijo, kot ljubeznjivo mater in rešiteljico uvičanih duš! Zato so te šmarnice za krvavi vojni čas več kakor primerne in jih vsled tega vlč. gg. dušnim pastirjem in pobožnim vernikom toplo priporočamo. Ob koncu premišljevanj je še kratek dodatek, ki obsega eno sv. mašo za rajne, litanije za verne duše in razne druge molitve za rajne. Knjiga se naroča v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Stane pa trdo vezana z rdečo obrezo kljub grozni draginji s poštnino vred samo K 2.60. V zlati obrezi se knjiga ne dobi.